

Додаток до наказу 150

від 01.09. 2023 р

ПОГОДЖЕНО

на засіданні педагогічної ради

Протокол №1 від 30 серпня 2023 р.

Директор ліцею Сніжана ЗАНЄГІНА

ПОЛОЖЕННЯ ПРО СИСТЕМУ ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ У КЗ «ЛІЦЕЙ №39»

I. Загальні положення

Положення про систему оцінювання здобувачів освіти окреслює підходи до оцінювання результатів навчання учнів в умовах особистісно-орієнтованого і компетентнісного навчання. **Оцінювання** – це процес спостереження за навчальною та пізнавальною діяльністю учнів, а також процес опису, збору, реєстрації та інтерпретації інформації про учня з метою покращення якості освіти в ліцеї.

Система оцінювання здобувачів освіти – це сукупність процесів оцінювання якості результатів навчання, що здійснюється для визначення ступеня відповідності досягнутих результатів запланованим. Система оцінювання результатів навчання учнів в ліцеї включає принципи, види, форми, методи оцінювання, шкалу, критерії, правила і процедури, за якими здійснюється оцінювання, а також відповідний інструментарій.

Ціннісна основа оцінювання. Принципи оцінювання визначають основні засади, які створюють культуру оцінювання в закладі. В основу системи оцінювання навчальних досягнень учнів ліцею покладено наступні принципи:

- **Об'єктивність та справедливість.** Здійснення ретельної розробки конкретних критеріїв оцінки. Критерії попереджають небезпеку використання оцінки та позначки як інструменту тиску на учня.
- **Інтегрованість.** Здійснення оцінювання як запланованої та ретельно продуманої складової частини процесу навчання.
- **Відкритість.** Повідомлення учням критеріїв та методів оцінювання заздалегідь, перед виконанням роботи. Учні можуть брати участь у розробці критеріїв оцінки.
- **Доступність.** Прагнення до простоти та ясності форм, методів, цілей та самого процесу оцінювання для всіх учасників освітнього процесу.
- **Систематичність.** Оцінювання носить систематичний і послідовний характер.
- **Доброзичливість.** Створення умов партнерських відносин між учителем і учнями, стимулювання зростання досягнень, спрямованих на розвиток та підтримку учнів, насамперед дітей з особливими освітніми потребами.
- **Доброчесність**
- **Повага до особистості** Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учня та його батьків (або осіб, що їх замінюють)

Оцінювання результатів навчання учнів у закладах загальної середньої освіти урегульовано такими документами:

- Закон України «Про повну загальну середню освіту» (стаття 17);
- Порядок переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до

наступного класу, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України 14.07.2015 № 762 (у редакції наказів Міністерства освіти і науки України № 621 від 08.05.2019, № 268 від 01.03.2021)

- Методичні рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів 1–4 класів закладів загальної середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 р. № 813;

- Методичні рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5–6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 01 квітня 2022 р. № 289 (чинні для 5-6 класів, 7-х пілотних);

- Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти (затверджені наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України 13 квітня 2011 р. № 329, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 11 травня 2011 р. за N 566/19304) (чинні для 7–11 класів);

- Орієнтовні вимоги оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 21.08.2013 р. № 1222 із змінами, додаток 2 (чинні для 6–11 класів);

- Інструкція з ведення класного журналу 5–11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 р. № 496.Обов'язковому оцінюванню підлягають навчальні досягнення учнів з предметів інваріантної та варіативної складових робочого навчального плану закладу.

Не підлягають обов'язковому оцінюванню навчальні досягнення учнів з факультативних, групових та індивідуальних занять, які фіксуються в класному журналі.

Учитель при оцінюванні навчальних досягнень учнів строго дотримується принципів академічної доброчесності та несе персональну відповідальність у разі їх порушення.

Учитель несе персональну відповідальність за своєчасне і об'єктивне оцінювання учнів.

Учні та батьки мають право отримувати дані про оцінки своєї дитини від учителя і класного керівника, а також через електронний журнал.

Оцінювання якості знань здобувачів освіти здійснюється відповідно до «Загальних критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти». Критерії оцінювання та очікувані результати освітньої діяльності учнів є обов'язковою складовою навчальної програми предмета. На початку вивчення теми вчитель повинен ознайомити учнів з системою та критеріями її оцінювання, які складаються на основі критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів, затверджених Міністерством освіти і науки України. Орієнтовні критерії з кожного навчального предмета можуть міститися в навчальних програмах дисциплін і конкретизуються в освітній програмі закладу освіти.

Компетентнісний підхід до навчання та оцінювання. Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності. Компетентнісний підхід передбачає оцінювання не лише обсягу навчальних досягнень, а й того, як учні використовують знання, щоб розв'язувати прикладні завдання:

- розв'язання проблем і прийняття рішень;
- розуміння, а не відтворення фрагментів інформації;
- оцінювання умінь, які визначають здатність працювати у команді;
- умінь застосовувати знання в реальних життєвих ситуаціях.

Ключові компетентності – ті, яких кожен потребує для особистої реалізації, розвитку, активної громадянської позиції, соціалізації та працевлаштування і які здатні забезпечити випускнику гімназії особисту реалізацію та життєвий успіх протягом усього життя.

Основними функціями оцінювання навчальних досягнень є:

- контролююча – визначає рівень досягнень кожного здобувача освіти, готовність до засвоєння нового матеріалу, що дає змогу вчителю відповідно планувати й викладати навчальний матеріал;
  - навчальна – сприяє повторенню, уточненню й поглибленню знань, їх систематизації, вдосконаленню умінь та навичок;
  - діагностико-коригувальна – з'ясовує причини труднощів, які виникають у здобувача освіти в процесі навчання; виявляє прогалини у засвоєному, вносить корективи, спрямовані на їх усунення;
  - стимулювально-мотиваційна – формує позитивні мотиви навчання;
  - виховна – сприяє формуванню умінь відповідально й зосереджено працювати, застосовувати прийоми контролю й самоконтролю, рефлексії навчальної діяльності.
- При оцінюванні навчальних досягнень здобувачів освіти мають ураховуватися:
- характеристики відповіді учня: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;
  - якість знань: повнота, глибина, гнучкість, системність, міцність;
  - сформованість предметних умінь і навичок;
  - рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
  - досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези);
  - самостійність оцінних суджень. Якість знань має такі характеристики:
    - повнота знань – кількість знань, визначених навчальною програмою;
    - глибина знань – усвідомленість існуючих зв'язків між групами знань;
    - гнучкість знань – уміння учнів застосовувати набуті знання у стандартних і нестандартних ситуаціях; знаходити варіативні способи використання знань; уміння комбінувати новий спосіб діяльності із вже відомих;
  - системність знань – усвідомлення структури знань, їх ієрархії і послідовності, тобто усвідомлення одних знань як базових для інших;
  - міцність знань – тривалість збереження їх в пам'яті, відтворення їх в необхідних ситуаціях.

Знання є складовою умінь учнів діяти. Уміння виявляються в різних видах діяльності і поділяються на розумові і практичні. Навички – дії доведені до автоматизма в результаті виконання вправ. Для сформованих навичок характерні швидкість і точність відтворення. Ціннісні ставлення виражають особистий досвід учнів, їх дії, переживання, почуття, які виявляються у відносинах до оточуючого (людей, явищ, природи, пізнання тощо). У контексті компетентнісної освіти це виявляється у відповідальності учнів, прагненні закріплювати позитивні надбання в освітній діяльності, зростанні вимог до свої навчальних досягнень.

Характеристики якості знань взаємопов'язані між собою і доповнюють одна одну. Названі вище орієнтири покладено в основу чотирьох рівнів навчальних досягнень учнів: початкового, середнього, достатнього, високого.

II. Види оцінювання

2.1 Основними видами оцінювання результатів навчання учнів, що проводяться закладом, є формувальне, поточне та підсумкове: тематичне, семестрове, річне.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів

навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

2.2 Формувальне оцінювання здійснюють з метою отримання інформації про досягнення учнів задля прийняття рішень про наступні кроки в навчанні як учителем, так і учнем. Формувальне оцінювання здійснюється шляхом:

- постійного педагогічного спостереження учителя за навчальною та іншими видами діяльності учнів та коментарів самого учня, інших учнів, учителя;

- застосування різних прийомів отримання зворотного зв'язку щодо сприйняття, розуміння, застосування учнями навчального матеріалу;

- визначення динаміки нарощування якісних показників результатів навчання у поточній навчальній діяльності;

- поточного аналізу змістового накопичення учнівського портфоліо; самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів; співбесід із батьками учнів задля врахування їх думки щодо особистісного розвитку та соціалізації тощо.

Оцінювання особистих досягнень учня відбувається вербально відповідно до шкали оцінювання у свідоцтві досягнень: має значні успіхи; демонструє помітний прогрес; досягає результату з допомогою вчителя; потребує значної уваги і допомоги. Формувальне (поточне формувальне) оцінювання, окрім рівневого або бального може здійснюватися у формі самооцінювання, взаємооцінювання учнів, оцінювання вчителем із використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостереження вчителя, портфоліо результатів навчальної діяльності учнів тощо).

2.3 Система оцінювання результатів навчання в освітніх галузях «Мистецтво», «Соціальна та здоров'язбережувальна», «Фізична культура» здійснюється на позитивному ставленні до кожного учня, і враховується не рівень недоліків та прорахунків а рівень особистих досягнень. Визначення досягнень учнів 5-6 класах відбувається у рівнях (Високий, Достатній, Середній, Початковий) з зазначених вище галузей.

2.4 .Поточний контроль здійснюють шляхом виконання різних видів завдань, передбачених навчальною програмою, зокрема для самостійної та індивідуальної роботи здобувачів освіти протягом семестру. Окрім того, поточний контроль здійснюють під час практичних та лабораторних занять, а також за результатами перевірки контрольних, самостійних робіт, індивідуальних завдань. Основна функція поточного контролю – навчальна. Запитання, завдання, тести, тощо спрямовані на закріплення вивченого матеріалу й повторення пройденого, тому індивідуальні форми доцільно поєднувати із фронтальною роботою класу. Важливо враховувати під час оцінювання мотиваційно-стимулюючу функцію поточного оцінювання.

2.5 Тематичне оцінювання здійснюється на основі поточного оцінювання із урахуванням проведених діагностичних (контрольних) робіт, або без проведення подібних робіт залежно від специфіки навчального предмета. Під час виставлення тематичного бала результати перевірки робочих зошитів, як правило, не враховуються (окрім з предмету українська мова).

2.6 Семестрове оцінювання може здійснюватися за результатами контролю груп загальних результатів відображених у Свідоцтві досягнень. Семестровий контроль проводиться з метою перевірки рівня засвоєння навчального матеріалу в обсязі навчальних тем, розділів і підтвердження результатів поточних оцінок, отриманих учнями раніше. Завдання для проведення семестрового контролю складаються на основі програми,

охоплюють найбільш актуальні розділи й теми вивченого матеріалу, розробляються вчителем з урахуванням рівня навченості учнів, що дає змогу реалізувати диференційований підхід до навчання. Семестровий контроль може бути комплексним, проводиться у формі тестування тощо. Фіксація записів тематичного та семестрового оцінювання проводиться в окремій колонці без дати. Оцінка за семестр ставиться за результатами тематичного оцінювання та контролю груп загальних результатів.

2.7 Річне оцінювання здійснюється на підставі загальної оцінки результатів навчання за I та II семестри. Окремі види контрольних робіт, як правило, не проводяться.

2.8 Результати навчання здобувачів освіти на кожному рівні повної загальної середньої освіти оцінюють шляхом державної підсумкової атестації у формах згідно із Порядком проведення державної підсумкової атестації, затвердженого наказом МОН від 07.12.2018 № 1369. Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладу освіти та якості освіти.

2.9 Оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюють відповідно до індивідуальної програми розвитку, що розробляється на основі висновку фахівців інклюзивно-ресурсного центру, де зазначено труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, що можуть впливати на ефективність застосування певних форм оцінювання. Добір форм оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюють індивідуально з обов'язковим урахуванням їх можливостей функціонування, життєдіяльності та здоров'я.

III. Форми і методи оцінювання

Педагогічні працівники ліцею самостійно визначають форми оцінювання результатів навчання учнів з певного предмета, орієнтуючись на принцип педагогічної доцільності та враховуючи специфіку навчального предмета та особливості учнів.

Обов'язковим є оприлюднення і пояснення вчителем критеріїв оцінювання – як загальних, так і розроблених для оцінювання окремих видів робіт.

При оцінюванні деяких видів робіт в ліцеї може застосовуватися «правило другого шансу» (учень має право переписати роботу або перездати завдання). Види діяльності, оцінювання яких підпадає під дане правило, визначені правилами і процедурами оцінювання з окремих предметів.

Форми оцінювання та види робіт, які підлягають оцінюванню з фіксацією в класному журналі:

- усна (індивідуальне та фронтальне опитування);
- письмова (діагностичні, самостійні та контрольні роботи, тестування); цифрова (тестування в електронному форматі);
- графічна (робота з діаграмами, графіками, схемами, контурними картами);
- практична (дослідження, навчальні проєкти, роботи з біологічними об'єктами, виготовлення виробів тощо).

IV. Шкала оцінювання

Семестрове та підсумкове (річне) оцінювання результатів навчання здійснюють за 12-бальною системою (шкалою), а його результати позначають цифрами від 1 до 12. Під час адаптаційного періоду для учнів 5-х класів впродовж I семестру не здійснюється поточне та тематичне оцінювання у бальній системі, а тільки тематичне оцінювання у рівневій системі. Результат оцінювання особистісних надбань учня/учениці у 1-4 класах

виражається вербальною оцінкою, а об'єктивних результатів навчання учня/учениці у 1-2 класах - вербальною оцінкою, у 3-4 класах – рівневою оцінкою. Навчальні досягнення здобувачів у 1- 2 класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню, у 3-4 – формувальному та підсумковому (рівневому) оцінюванню. Оцінювання результатів навчання та особистих досягнень учнів 1-2 класів має формувальний характер, здійснюється вербально та передбачає активне залучення здобувачів освіти до самоконтролю й самооцінювання.

V. Порядок виставлення оцінок в класний журнал

5.1 Поточна оцінка виставляється до класного журналу в колонку з надписом, що засвідчує дату проведення заняття, коли здійснювалося оцінювання здобувача освіти, та під відповідною датою в електронний журнал. Поточна оцінка не підлягає коригуванню.

5.2 Тематична оцінка виставляється до класного журналу в колонку з надписом **Тематична** без дати. При виставленні тематичної оцінки враховуються всі види навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми. При цьому проведення окремої тематичної атестації при здійсненні відповідного оцінювання не передбачається. Якщо учень (учениця) був(ла) відсутній(я) на уроках протягом вивчення теми, не виконав(ла) вимоги навчальної програми, у колонку з надписом «Тематична» виставляється **н/а** (не атестований(а)). Тематична оцінка не підлягає коригуванню.

5.3 Семестрова оцінка виставляється без дати до класного журналу в колонку з надписом **I семестр, II семестр**. Семестрове оцінювання здійснюється на підставі тематичних оцінок. При цьому мають враховуватися динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці) з предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо. З метою реалізації права учнів на корегування оцінки виставляти семестрову оцінку рекомендується за 4 дні до закінчення семестру. Якщо учень (учениця) був(ла) відсутній(я) на уроках протягом семестру, у відповідну клітинку замість оцінки за I семестр чи II семестр виставляється **н/а** (не атестований(а)).

5.4 Річна оцінка виставляється до журналу в колонку з надписом **Річна** без зазначення дати не раніше, ніж через три дні після виставлення оцінки за II семестр. Річне оцінювання здійснюється на основі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. У разі коригування учнями оцінки за II семестр, річна оцінка виставляється їм не пізніше 10 червня поточного року. У випадку неатестації учня (учениці) за підсумками двох семестрів у колонку Річна робиться запис **н/а** (не атестований(а)).

5.5 У випадках, коли учні звільнені за станом здоров'я від занять із фізичної культури, наприкінці семестрів та навчального року робиться запис «зв.» (звільнений(а)).

5.6 Домашнє завдання вчитель може задавати не після кожного уроку, зважаючи на тип уроку (наприклад, після контрольної роботи), місце уроку в темі. У такому випадку відповідний запис в класному та електронному журналі може бути відсутній.

5.7 Навчальна діяльність учнів під час навчальної практики та екскурсій не оцінюється балами, фіксується в класному журналі на відповідній сторінці та в журналі в розділі «Практична діяльність».

VI . Порядок проведення контрольних робіт

6.1 Проведення тематичних контрольних робіт фіксується в календарно-тематичних планах учителів.

6.2 На початку навчального року проводяться діагностичні контрольні роботи з української мови, англійської мови, математики та предметів за вибором адміністративної ради.

6.3 Графік проведення підсумкових контрольних робіт фіксується в графіку їх проведення й доводиться до відома учнів та вчителів.

6.4 В один день може проводитися не більше двох підсумкових контрольних робіт.

6.5 Не допускається проведення підсумкових контрольних робіт на останньому уроці певного предмета в семестрі.

VII. Порядок коригування оцінок

7.1 Семестрова оцінка може підлягати коригуванню. Скоригована семестрова оцінка виставляється без дати у колонку з надписом *Скоригована* поруч із колонкою *I семестр* або *II семестр*. Колонки для виставлення скоригованих оцінок відводяться навіть за відсутності учнів, які виявили бажання їх коригувати.

7.2 У триденний термін після виставлення семестрової оцінки батьки (особи, які їх замінюють) учнів (вихованців), які виявили бажання підвищити результати семестрового оцінювання або з певних причин не були атестовані, звертаються до керівника ліцею із заявою про проведення відповідного оцінювання, у якій мотивують причину та необхідність його проведення.

7.3 Наказом директора ліцею створюється комісія у складі голови (керівник або його заступник) та членів комісії: голови методичного об'єднання, вчителя, який викладає предмет у цьому класі, а також затверджується графік проведення оцінювання.

7.4 Коригування семестрового оцінювання проводиться не пізніше п'яти днів після подання заяви. У разі хвороби учня (учениці) чи інших поважних причин термін може бути подовжено.

7.5 Члени комісії готують завдання, що погоджуються на засіданні методичного об'єднання і затверджуються директором ліцею. Завдання мають охоплювати зміст усіх тем, що вивчалися протягом семестру.

7.6 Оцінювання проводиться у письмовій формі. Письмові роботи зберігаються протягом року. На голову комісії покладається відповідальність за об'єктивність оцінювання та дотримання порядку його проведення. Комісія приймає рішення щодо його результатів та складає протокол. Рішення цієї комісії є остаточним, при цьому скоригована семестрова оцінка не може бути нижчою за семестрову.

7.7 У разі, якщо учневі не вдалося підвищити результати, запис у колонку *Скоригована* не робиться.

7.8 За результатами оцінювання видається відповідний наказ директора ліцею.

7.9 Скоригована семестрова оцінка за I семестр виставляється до початку II семестру, за підсумками II семестру - не пізніше 10 червня поточного навчального року.

7.10 Підвищення семестрової оцінки учнями: 9-х класів не дає їм права на отримання свідоцтва з відзнакою; 10-11(12)-х класів - не дає їм права бути претендентами на нагородження золотою «За особливі успіхи у навчанні» та срібною «За успіхи у навчанні» медалями.

VIII. Інформування про оцінювання

8.1 Учитель-предметник на початку вивчення теми обов'язково ознайомлює учнів із тривалістю її вивчення, загальним змістом, кількістю і строками проведення обов'язкових видів робіт (лабораторних, контрольних та ін.); з типовими питаннями, прикладами завдань, критеріями оцінювання. Пропонує перелік навчальних посібників та додаткову літературу.

8.2 Із системою та принципами оцінювання навчальних досягнень учнів, правами і обов'язками учнів, порядком виставлення оцінок до електронного журналу класний керівник знайомить учнів і батьків на початку навчального року.

8.3 Про результати письмових контрольних робіт учні інформуються учителем терміном до наступного уроку іншого дня після виконання контрольної роботи.

8.4 Учителі-предметники виставляють оцінки в класний журнал у день отримання

оцінки. Не допускається приховування оцінок, порушення строків їх виставлення.

8.5 Оцінки в електронний журнал заносяться протягом поточного тижня.

8.6 Підсумкові оцінки за семестри й рік повідомляються батькам через електронний журнал, електронний табель в системі «Всеосвіта».

8.7. Свідоцтво досягнень / табель успішності заповнюється класним керівником двічі на рік. Документ підписують учитель і батьки. Оригінал свідоцтва досягнень надається батькам, а його завірена копія зберігається в особовій справі учня.

8.8 . Інформація про формувальне та підсумкове оцінювання учнів є конфіденційною. Вона обговорюється під час індивідуальних зустрічей вчителя з учнем та його батьками або консультацій з фахівцями, які беруть участь у розробленні індивідуальної траєкторії розвитку учня.

Прикінцеві положення

Учасники освітнього процесу мають знати Положення про систему оцінювання здобувачів освіти. Незнання або нерозуміння норм цього положення не звільняє від відповідальності за недотримання критеріїв, правил та процедур оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти. Ліцей забезпечує публічний доступ до тексту Положення через власний офіційний сайт. . Положення про систему оцінювання здобувачів освіти затверджується педагогічною радою та вводиться в дію наказом директора. . Зміни та доповнення до Положення можуть бути внесені будь-яким учасником освітнього процесу за поданням до педагогічної ради Ліцею та вводяться в дію наказом директора.